

Raadsvoorstel

Vergadering	: 16 december 2015
Voorstelnummer	: 12.05
Registratienummer	: 15.021404
Portefeuillehouder	: Mw. dr. M.W.M. de Vries
Afdeling	: Concernstaf / Juridische Zaken
Bijlage(n)	: Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom, Processchema asielopvang, Plattegrond locatie azc, Tijdelijke afwijking bestemmingsplan (schema), Communicatieplan AZC gemeente Geldermalsen, De Staat van de Gemeenten 2015
B&W-datum/nummer	: 8 december 2015, nummer 007
Onderwerp	: Het vestigen van een asielzoekerscentrum (AZC) in Geldermalsen

Onderwerp

Het vestigen van een asielzoekerscentrum (AZC) in Geldermalsen.

Beslispunten

1. De gemeenteraad wordt gevraagd zich positief uit te spreken over het voornemen van het college van burgemeester en wethouders, een bestuursakkoord te sluiten met het COA over het vestigen van een AZC, op een locatie ten noorden van de Plettenburglaan, voor de duur van tien jaar met een capaciteit van 1.500 bedden.

Inleiding

Op 12 november 2015 heeft uw raad zich positief uitgesproken over het op kleine schaal huisvesten van extra statushouders op basis van het zogeheten Gemeentelijk Zelfzorgarrangement (GZZA). Op dat moment leek dat vanuit Geldermalsense optiek ook het maximaal haalbare wat wij konden doen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de vluchtelingenproblematiek. De wereld om ons heen en de werkelijkheid waar wij mee te maken hebben, is echter snel veranderd.

De instroom van nieuwe vluchtelingen blijft aanhouden en is onverminderd hoog. Gemiddeld melden zich iedere dag 325 nieuwe vluchtelingen bij de diverse aanmeldcentra. 49.000 mensen zitten momenteel al in een AZC, waarvan er 16.000 een status hebben en daarmee plekken bezet houden voor de nieuwe instromers. De 87 reeds bestaande COA-locaties kunnen de nieuwe aanwas niet meer aan. Ook niet als het lukt om de uitstroom van statushouders uit de AZC's te versnellen. Het Rijk, de provincies en alle gemeenten kijken gezamenlijk welke nieuwe mogelijkheden er zijn om grootschalige opvang van vluchtelingen te verzorgen, zodat deze problematiek, in gezamenlijkheid, het hoofd geboden kan worden. Het op 27 november j.l. gesloten 'bestuursakkoord verhoogde asielinstroom' biedt hiervoor een aantal nieuwe handvatten.

Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom

In het bestuursakkoord dat als bijlage is bijgevoegd bij dit voorstel, wordt met betrekking tot huisvesting op de korte termijn ingezet op vier zaken:

- Uitbreiding van reguliere opvang in de vorm van AZC's;
- Uitbreiding van noodopvanglocaties zoals Heumensoord;
- Het versneld huisvesten van statushouders middels het Gemeentelijk Versnellingsarrangement;
- Het uitfaseren van crisisnoodopvang zodat vluchtelingen niet ieder 72 uur in een andere locatie hoeven te verblijven

Op te vangen aantallen voor de korte termijn

In het bestuursakkoord wordt tevens ingezet op het creëren van 500 extra noodopvangplekken, bovenop de reeds lopende trajecten per veiligheidsregio voor het einde van 2015. Daarnaast dient

iedere provincie voor 1 februari 2016 planvorming gereed te hebben voor het huisvesten van 2.500 extra vluchtelingen bovenop de reeds lopende trajecten.

Vraag aan Geldermalsen

De provincie heeft eind november contact opgenomen met de gemeente en een dringend verzoek gedaan om een AZC in te richten. De provincie heeft Geldermalsen benaderd omdat bij hen bekend is dat de gemeente voldoende grond in eigen bezit heeft.

Wat wil de gemeente Geldermalsen doen?

De gemeente Geldermalsen herkent en erkent de landelijke problematiek die de grootschalige instroom van vluchtelingen met zich meebrengt. Deze landelijke opgave vraagt om een gemeentelijke uitvoering. De gemeente Geldermalsen wil daarom een positieve reactie geven op het verzoek van de provincie en wil een actieve en substantiële bijdrage leveren aan het vluchtelingenvraagstuk. Wij realiseren ons dat dit een ingrijpende boodschap is. De gemeente hoopt op het begrip van onze inwoners bij het voorzien in deze urgente behoefte om vluchtelingen onderdak te bieden.

Het college van burgemeester en wethouders vraagt uw raad dan ook zich positief uit te spreken over het voornemen van het college om een bestuursakkoord te sluiten met het COA over het vestigen van een AZC, op een locatie ten noorden van de Plettenburglaan (het nog niet ontwikkelde deel van het bedrijventerrein) voor de duur van tien jaar met een capaciteit van 1.500 bedden.

Dat dit voorstel in eerste instantie veel vragen oproept bij zowel uw raad en de Geldermalsense bevolking is evident. Het college wil actief participeren aan het bijdragen van een oplossing voor de vluchtelingencrisis en niet langs de zijlijn blijven staan. Het Rijk kan niet zonder gemeenten dit vraagstuk oplossen.

Het college heeft uiteraard begrip voor alle vragen die de komst van een AZC met zich meebrengt. Er zal uitgebreid ruimte worden gecreëerd voor het stellen van deze vragen en het uiten van zorgen. Hiervoor worden informatiebijeenkomsten verzorgd waarbij het college van burgemeester en wethouders, raadsleden, ambtenaren, COA, vluchtelingenwerk en alle betrokken partners aanwezig zijn om in gesprek te gaan met onze inwoners.

Asielzoekerscentra algemeen

Asielzoekers die op een AZC verblijven zijn altijd gescreend door Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Er verblijven drie groepen asielzoekers in een AZC.

- De asielzoeker die weet dat hij of zij in Nederland mag blijven (statushouder) en wacht op huisvesting elders in Nederland.
- De asielzoeker die weet dat hij of zij niet mag blijven in Nederland en een terugkeer naar het land van herkomst of een ander alternatief voorbereidt.
- De asielzoeker die een verlengde procedure doorloopt.

Bewoners van een AZC wonen bij elkaar in wooneenheden. Asielzoekers krijgen van het COA wekelijks leefgeld voor eten en kleding. Volwassenen volgen programma's en begeleidingsgesprekken, afgestemd op de fase van de asielprocedure waarin zij zich bevinden. In het kader van zelfwerkzaamheid is het mogelijk mee te werken aan terreinonderhoud, het schoonhouden van gemeenschappelijke ruimtes en dergelijke. Bewoners krijgen hiervoor een kleine vergoeding. Kinderen die leerplichtig zijn gaan naar school. Het COA verzorgt ook recreatieve sport- en spelactiviteiten in samenwerking met vrijwilligers.

De woningtoewijzing voor statushouders wordt landelijk verdeeld over de gemeenten. Geldermalsen behoudt gewoon haar eigen wettelijke taakstelling.

Veiligheid

Het veiligheidsaspect rondom de komst van een AZC neemt een prominente plek in bij zowel de gemeente Geldermalsen als het COA. Er zullen dan ook diverse veiligheidsmaatregelen worden getroffen. Op een AZC is 24 uur per dag beveiliging aanwezig.

Veiligheid in de woon- en leefomgeving

Onderwerpen betreffende leefbaarheid en veiligheid behoren tot de zorg van de gemeente en politie. Dit geldt ook voor de omgeving van het AZC. De bewoners van een AZC worden in dat opzicht gezien en behandeld als inwoners van de gemeente. Voor de veiligheid buiten het AZC-terrein zijn gemeente en politie verantwoordelijk, net zoals dat nu het geval is. De komst van een AZC doet hier niets aan af. Bewoners en omwonenden mogen dag en nacht rekenen op hulp van de hulpdiensten binnen de aangegeven wettelijke aanrijdtijden.

Het AZC geldt als particulier terrein, waar het COA verantwoordelijk voor is en waar beveiliging aanwezig is. Ook wordt er nauw contact georganiseerd tussen de locatiemanager van het AZC, de beveiliging van het terrein, de politie en de gemeente.

Gezondheidszorg

Iedere vluchteling wordt bij binnenkomst in Nederland onderzocht op onder andere TBC, voordat plaatsing in een AZC plaatsvindt. Daarnaast wordt er in het AZC zelf medische zorg aangeboden via een medische post die op het terrein van het AZC gevestigd is.

Ruimtelijke randvoorwaarden

Het vestigen van een AZC ten noorden van de Plettenburglaan past niet in het geldende bestemmingsplan, maar kan mogelijk gemaakt worden door het verlenen van een tijdelijke vrijstelling (maximaal tien jaar) van het huidige bestemmingsplan. Randvoorwaarden hiervoor zijn:

- Het rekening houden met de veiligheidsrisico contour van het LNG tankstation op Hondsgemet.
- Het faciliteren van een goede infrastructurele ontsluiting van het AZC.
- Een goede ontsluiting voor langzaam verkeer aansluitend aan de Meersteeg.
- Een goede inpassing qua vormgeving (maximaal twee bouwlagen en passend bij het landelijk karakter) en landschap.
- Rekening houden met omgevingsaspecten zodat zeker kan worden gesteld dat de omgeving geen onevenredige overlast ondervindt van het AZC. Er dient sprake te zijn van een goed woon- en leefklimaat.
- Het AZC wordt voorzien van een terreinafscheiding, die een duurzame en 'groene' uitstraling heeft.

Omgevingsoverleg

Het college zorgt voor open, eerlijke en transparante communicatie naar alle doelgroepen (omwonenden, inwoners, raad, bedrijven en instellingen en het COA). Het COA draagt zorg voor een blijvend goede relatie met de omgeving van het AZC en de gemeente.

Daarnaast heeft iedere opvanglocatie heeft een omgevingsoverleg, met als doel om informatie te geven en mogelijke problemen in en rond het opvangcentrum in relatie tot de omgeving voor te zijn, te bespreken en/of op te lossen. Dit omgevingsoverleg wordt in een vroegtijdig stadium opgericht en zal naar behoefte bijeen komen. Afhankelijk van de animo voor deze commissie ziet de samenstelling er als volgt uit:

- Locatiemanager AZC
- Vertegenwoordiger gemeente
- (vertegenwoordigers van) omwonenden en bedrijven
- Buurtvereniging of ander platform omwonenden
- Wijkagent

De locatiemanager onderhoudt vaak contact met bijvoorbeeld de winkeliersvereniging en met vertegenwoordigers van sociaal-culturele organisaties in de gemeente.

Integratie

In het AZC begint men feitelijk al met integreren. Zeker omdat een vluchteling nu langer in het AZC verblijft door de sterk vertraagde uitstroom naar een gemeente, maakt men al eerder kennis met de Nederlandse taal en de samenleving. Op het AZC zijn medewerkers van het COA en vrijwilligers die zorgen voor een daginvulling en het aanleren van de eerste beginselen van het Nederlands. Doordat een vluchteling leefgeld ontvangt, besteedt men dit vaak ook op de plek waar men woont. Ook kan een asielzoeker, onder bepaalde voorwaarden, werken. Dat mag maximaal 24 weken per jaar.

Gelet op de omvang van het AZC worden (bijna) alle voorzieningen op het terrein van het AZC zelf gecreëerd.

Onderwijs

Van de asielzoekers die naar Nederland komen, valt een deel onder de leerplichtige leeftijd. Op grond van internationale verdragen hebben vluchtelingen tot achttien jaar recht op een passende plek in het onderwijs. Het aantal asielzoekers dat onderwijs zal moeten volgen bedraagt naar schatting twintig procent van het totaal aantal te huisvesten asielzoekers in het AZC. Een onderwijsvoorziening voor primair onderwijs wordt op het terrein van het AZC gerealiseerd.

Financiën

De vestiging van een opvanglocatie is kostenneutraal voor de gemeente. Hierbij is ook rekening gehouden met de kosten van inzet van medewerkers van de gemeente.

Daarnaast mag de gemeente, zoals ook in het bestuursakkoord is verwoord, bij het beschikbaar stellen van grond voor huisvestingsvoorzieningen voor vluchtelingen, een grondprijs hanteren die gelijk staat aan de grondprijs voor sociale woningbouw. Dit zal de komende tien jaar voor de grondexploitatie van de gemeente een positief effect hebben.

Uitvoering

Het college van burgemeester en wethouders is voornemens een bestuursovereenkomst te sluiten met het COA voor het vestigen van een AZC, onder voorbehoud van een positieve uitspraak van uw raad over dit voorstel. Wanneer uw raad zich positief uitspreekt gaan gemeente en COA afspraken betreffende de vestiging van een AZC verder uitwerken en formaliseren.

Het COA en de gemeente hebben het voornemen om in het tweede kwartaal 2016 het AZC in Geldermalsen operationeel te hebben.

Communicatie

- de direct omwonenden en de aangrenzende bedrijven worden op donderdag 10-12 per brief uitgenodigd voor een gesprek dat op 11-12 zal plaatsvinden;
- Op 11-12 wordt tegelijk met de bekendmaking van deze nota de pers en de bevolking geïnformeerd. In een iets ruimere cirkel dan de direct omwonenden wordt huis aan huis een brief verspreid
- Zaterdag 12-12 is de gemeente 's morgens telefonisch bereikbaar tussen 10.00 uur en 12.00 uur. Daarnaast is de gemeente digitaal bereikbaar.
- In een extra raadsvergadering op woensdag 16 december is ruimte voor inspraak. Vanwege plaatsgebrek is deze vergadering slechts toegankelijk is voor inwoners van onze gemeente. Aanmelding hiervoor is vereist waarbij in geval van krapte voorrang wordt verleend aan de direct omwonenden boven anderen
- Vanzelfsprekend worden – als de gemeenteraad instemt met onderhavig voorstel - de buurt, omwonenden en bedrijven betrokken bij het vervolg van dit proces en worden zij uitgenodigd om mee te denken over de vraag hoe de komst en vestiging van een AZC vormgegeven dient te worden. Hiervoor worden na de kerstvakantie informatiemarkten georganiseerd, naar alle waarschijnlijkheid in de tweede week van januari. Dit informatie traject vinden de gemeente

en het COA erg belangrijk. Daarom kiezen we ervoor om tijdens de Kerstperiode geen activiteit te ontwikkelen. Dan zijn mensen immers ook op vakantie of druk met de feestdagen.

Tabel risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Maatschappelijke onrust	Sociaal-maatschappelijk	Hoog	Onrust onder inwoners die zich mogelijkwijs kan vertalen naar verstoring van de openbare orde	Er wordt fors ingezet op een goede informatievoorziening naar alle betrokkenen zowel direct als indirect.

Burgemeester en wethouders van Geldermalsen,
de secretaris, de burgemeester,
drs. J.C. Steurrijs Mevrouw dr. M.W.M. de Vries

De raad van de gemeente Geldermalsen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 december 2015, nummer 007,

besluit:

1. zich positief uit te spreken over het voornemen van het college van burgemeester en wethouders, een bestuursakkoord te sluiten met het COA over het vestigen van een AZC, op een locatie ten noorden van de Plettenburglaan, voor de duur van tien jaar met een capaciteit van 1.500 bedden.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 16 december 2015, nummer 05,
de griffier, de voorzitter,